

# Musiikki

## karistaa ikävuodet

**H**ymyilevä radioääni Sävel on vapaa -puhelintoivekonsertissa, lukemattomien laulajien luottosäestäjä, vaalea kiharapilvi vilahtamassa Sibelius-Akatemian käytäviltä pedagogiikkaluokkaan, lahjakaiden nuorten pianistien valmentaja. Pianotaiteilija **Meri Louhos** (s.1927) tunnetaan monista yhteyksistä.

Harva sen sijaan tietää, että virkeä 94-vuotias pedagogi opettaa edelleen ja kouluttaa siinä sivussa myös opettajia. Meri Louhos vieraili lokakuussa Länsi-Helsingin musiikkiopistossa opettamassa vasta-alkajien improvisaatioryhmiä sekä pitämässä mestarikurssia kouluikäisille lapsille ja nuorille.

Opettajille improvisaatioaiheinen luento ja opetuksen seuraaminen olivat inspiroivaa ja antoisaa kuultavaa. Meri Louhos on pedagogina yhä valovoimainen ja innostava, hän kohtaa ihailtavalla tavalla jokaisen oppilaan ainutkertaisena yksilönä. Hänelle on tärkeää, että kaikki oppilaat saavat onnistumisen kokemuksia.

– Itse musiikki kantaa, siitä innostutaan, Meri kiteyttää.

**KAIKKI ALKOI** siitä, kun äiti voitti arpajaisissa. Kotkalaisen rakennusmestarin **Fredrik Louhoksen** tyttäret, 10-vuotias Meri ja pari vuotta nuorempi **Ritva**, olivat hartaasti toivoneet pianoa kotiin. Kahden oktaavin kromaattisella ksylofonilla Meri oli jo selvittänyt sävellajit ja sävelaskeleet.

Voittorahoilla hankittu piano avasi ovet aivan uuteen maailmaan. Tällä teatterin vanhalla pianolla Meri harjoitteli Helsingin ensikonserttinsakin.

Perhe muutti isän työn perässä Kotkasta Helsinkiin vuonna 1939. Meri kävi yksityistä Käpylän yhteiskoulua, kunnes talvisota syttyi ja perheen naisväen oli paettava pommituksia Hämeeseen. Jatkosodan aikana **Jean Sibeliuksen** tytär **Katarina Ilves** pestasi Merin viihdytysjoukkoihinsa pianistiksi: kyky säestää ja soittaa lauluja korvakuulolta oli jo herättänyt huomiota. Myös improvisointi ja sävellykset olivat tärkeä osa Merin muusikkoutta alusta lähtien.

Meri hyväksyttiin 16-vuotiaana koululaisena Sibelius-Akatemian ammattiopintoihin – hakijan nuoruus selvisi rehtorille vasta myöhemmin. Meri sai kuitenkin jatkaa piano-opintojaan yleisellä osastolla **Rolf Bergrothin** ja **Ernst Lingon** johdolla.

Meri Louhos oli lokakuussa opettamassa Länsi-Helsingin musiikkiopiston nuoria pianisteja. Oppilaita oli viikonlopun aikana runsaat kolmekymmentä 6-vuotiaista vasta-alkajista 15-vuotiaisiin nuoriin taitajiin saakka. 94-vuotias pianotaiteilija opettaa edelleen kaiken aikaa, ja koko korona-ajankin ”Merimumon” soittotunneilla kävi pieniä oppilaita.

Teorian opettajina hänellä olivat säveltäjät **Selim Palmgren** ja **Aarre Merikanto**, jonka kolmannen pianokonserton Meri kantaesitti Radion sinfoniaorkesterin kanssa keväällä 1958. Tätä konserttia voi pitää pianotaiteilijan läpimurtona.

**MERI LOUHOKSEN** ensikonsertti Helsingissä oli loppuunmyyty ja sai hyvät arvostelut. Kulttuurirahaston myöntämän apurahan turvin nuori pianisti pääsi opiskelemaan ulkomaille. Opintomatkat suuntautuivat Wieniin, Yhdysvaltain kuuluisaan Eastman School of Musiciin, Neuvostoliittoon Leningradiin sekä Ranskaan. Syksyllä 1978 myönnetyllä pianopedagogiikan tutkijastipendillä Meri opiskeli Moskovassa.

Kiinnostus runouteen vei Merin monen laulajan luottopianistiksi tunneille, tutkintoihin ja konsertteihin. Kesäisin hän säesti Savonlinnan kursseilla muun muassa **Martti Talvelaa** ja näki monen suomalaislaulajan kansainvälisen uran ensiaskeleet. Kesällä 1968 Meri pelasti oopperajuhlien Fidelityn esityksen, kun hän hyppäsi vesisateessa korvaamaan pianistina kokonaisen oopperaorkesterin!

Meri osallistui useita kertoja kuuluisan liedpianistin **Gerald Mooren** kursseille parinaan mm. **Taru Valjakka** ja **Matti Tuloisela**. Kun Moore kutsuttiin Helsinkiin, Meri toimi kurssilla sekä pianistina että tulkkina. Yleisössä kurssia seuraamassa oli Yleisradion musiikkitoimittaja **Aino Pätiälä**, joka huomasi Merin juontajankyvyt. Meri pestattiin oitis radioon ja hän juonsi Sävel on vapaa -puhelintoivekonsertteja vuosikymmenien ajan työtoverinaan muun muassa **Sauvo Puhtila** ja **Ilkka Kuusisto**.



– Tässä on pitkä ja tässä on pitkä. Täältä asti se pomppaa. Tämän verran vaan lisättiin, että tuo on pomppa ja tuo pitkä, niin tästä Tarantellasta tulee tosi hyvä, Meri Louhos opasti Länsi-Helsingin musiikkiopiston viikonloppukurssilla Sofie Lehmusvirpiä.

**OPETTAMINEN KIINNOSTI** Meri Louhosta jo nuorena. Hän aloitti opettamalla 14-vuotiaana naapurin lapsia. Sibelius-Akatemian pianonsoiton opettajana Meri toimi vuodesta 1954 ja lehtorina vuodesta 1980. Hän tutustui 1970-luvulla Suzuki-menetelmään, joka korosti korvakuulolta soittamista ja joka oli herättänyt maailmalla paljon huomiota, ja kokeili sitä työssään ensimmäisten joukossa Suomessa.

Merkittävä hetki uralla oli valinta Sibelius-Akatemian ensimmäiseksi Vuoden Opettajaksi vuonna 1995.

– Parasta tunnustusta on, kun oppilas menestyy tutkinnossa tai kilpailussa. Kyllä se Vuoden Opettaja oli kuin kultamitali. Mutta yhtä valtava onnen tunne on, kun joku oppilas, jolla on ollut vaikeuksia, saa suoritettua jonkin pelkäämänsä tehtävän, Meri toteaa.

Meri on aina ollut valtavan energinen ja kiinnostunut monipuolisesti taiteesta, kirjallisuudesta, musiikista yhtä hyvin kuin historiasta, kielistä tai vaikkapa tähtitieteestä. Näitä asioita hän on myös pyrkinyt välittämään oppilailleen ja laajentamaan kuvaa. Eläkkeelle jäätyäänkin Meri on pitänyt kursseja ja vierailut Sibelius-Akatemiassa pianopedagogiikan opettajana.

– Olen aina halunnut oppia kaiken näköistä. Minua kiinnostavat ihminen ja ihmisen mahdollisuudet. En seuraa kotimaan politiikkaa enkä viihdettä, mutta seuraan maailman tapahtumia ja sitä, mitä ihmiselle tapahtuu. Opettamisessa on samalla sellaista toivoa, joka antaa iloa ja voimia minulle. Kun opetan, en tunne olevani tietyn ikäinen, vaan yksi laumasta, Meri Louhos hymyilee.

Teksti: **Kirsi-Marja Nevamäki-Karri**

Kuvat: **Airi Vuolle**



Jutun kirjoittaja Kirsi-Marja Nevamäki-Karri (vas.) on itse ollut Meri Louhoksen oppilas Sibelius-Akatemian nuorisokoulutuksessa ja solistisella osastolla sekä myöhemmin hänen assistenttinsa. Hän oli pianopedagogiikan opettaja Sibelius-Akatemiassa 1993–2003. Länsi-Helsingin musiikkiopistossa hän on ollut pianonsoitonopettajana vuodesta 1995 lähtien.